

Spis treści

PRZEDMOWA	17
------------------------	----

Rozdział 1

USTROJE GOSPODARCZE	19
----------------------------------	----

1.1. Ustrój gospodarczy a gospodarka	19
1.2. Czym jest ustrój gospodarczy?	20
1.3. Wolność gospodarcza	22
1.4. Czynności zakazane, uniemożliwione i nakazane	23
1.5. Kryterium wagi	24
1.6. Ustroje liberalne i etatystyczne	25
1.7. Gospodarka centralnie zarządzana a gospodarka rynkowa	30
1.8. Stanowe ustroje gospodarcze	32
1.9. Kapitalizm a socjalizm	36
1.10. Ustrój demokratyczny a dyktatorski	38
1.11. Klasyfikacja ustrojów gospodarczych	38
1.12. Brzemie własności państwowej	39

Rozdział 2

PRODUKT KRAJOWY BRUTTO	44
-------------------------------------	----

2.1. Z czego się składa PKB?	44
2.2. Pięć założeń metody SNA	46
2.3. Tabela nakładów i efektów	48
2.4. PKB w tabeli nakładów i efektów. Model uproszczony	49
2.5. PKB w tabeli nakładów i efektów. Model nieco bardziej złożony	54
2.6. Trzy uwagi końcowe	60

Rozdział 3

NIERÓWNOWAGA GOSPODARCZA	62
---------------------------------------	----

3.1. Równowaga i nierównowaga	62
3.2. Nierównowaga jako chroniczna przypadłość systemu	63
3.2.1. Nierównowaga podażowa – charakterystyka wstępna	63
3.2.2. Nierównowaga popytowa – charakterystyka wstępna	64
3.3. Mechanizm powstawania nierównowagi	66
3.3.1. Nierównowaga podażowa	66
3.3.1.1. Analiza przy założeniu cen stałych	66
3.3.1.2. Analiza przy założeniu cen zmiennych	68
3.3.2. Nierównowaga popytowa	68
3.4. Samopogłębianie nierównowagi	71

3.4.1. Dodatnie sprzężenie zwrotne	71
3.4.2. Samopogłębianie nierównowagi podaźowej	71
3.4.3. Samopogłębianie nierównowagi popytowej	73
3.4.4. Mechanizm powstawania nierównowagi a samopogłębianie	74
3.5. Konsekwencje nierównowagi	74
3.5.1. Efektywność gospodarcza	74
3.5.2. Postęp cywilizacyjny	75
3.5.3. Obyczajowość a typ nierównowagi	76
3.6. Asymetria nierównowagi i jej konsekwencje	77
3.6.1. Pojęcie asymetrii	77
3.6.2. Przejawy asymetrii nierównowagi	77
3.6.3. Powstanie asymetrii nierównowagi	78
3.6.4. Konsekwencje asymetrii	81
3.6.5. Gospodarka efektywna i gospodarka marnotrawna	81

Rozdział 4

RÓWNOWAGA NA RYNKU DÓBR I USŁUG	83
4.1. Mechanizmy równoważące gospodarkę rynkową	83
4.2. Dlaczego produkt = dochody	84
4.3. Równowaga na rynku dóbr i usług	84
4.4. Skłonność do konsumpcji i mnożnik	87
4.5. Jak działa mechanizm równoważenia	89
4.6. Jak obliczamy punkt równowagi	94
4.7. Jak sprawdzamy poprawność obliczenia punktu równowagi	95
4.8. Czy można być zadowolonym z pogoni za równowagą na rynku dóbr i usług?	96

Rozdział 5

WZROST GOSPODARCZY. PRODUKT RZECZYWISTY I PRODUKT POTENCJALNY	98
5.1. Wzrost gospodarczy, tempo wzrostu	98
5.2. Jednoczynnikowy model wzrostu	99
5.3. Wzrost w cenach porównywalnych i wzrost na mieszkańca	100
5.4. Produkt potencjalny	101
5.5. Kapitał i ludność a produkt potencjalny	102
5.6. Wzrost gospodarczy: poprawa koniunktury i wzrost długofalowy	103
5.7. Dwuczynnikowy model wzrostu	105
5.8. Efektywność kapitału trwałego	108
5.9. Efektywność a wzrost w okresie transformacji ustrojowej	109
5.10. Wzrost gospodarczy a nakłady na ochronę środowiska	110
5.10.1. Wzrost zrównoważony ekologicznie a wzrost społecznie akceptowany	110
5.10.2. Zmiany poziomu świadomości ekologicznej	112
5.10.3. Poziom świadomości a poziom nakładów na ochronę	113

Rozdział 6

INWESTYCJE I ICH ROLA W KSZTAŁTOWANIU KONIUNKTURY	116
6.1. Czym zajmujemy się w tym rozdziale?	116
6.2. Wybór między konsumpcją bieżącą a przyszłą	117
6.3. Popyt na kredyty inwestycyjne	118
6.4. Gdy stopa inwestycji jest stała w dłuższym okresie	119

6.5. Inwestycje mogą być większe od oszczędności	121
6.6. Cykl a polityka antycykliczna	127

Rozdział 7

RÓWNOWAGA PRZY NIEPEŁNYM ZATRUDNIENIU. BEZROBOCIE	128
7.1. Postęp technologiczny a mnożnik	128
7.2. Równowaga przy niepełnym zatrudnieniu	130
7.3. Bezrobocie	131
7.3.1. Obrazek z życia	131
7.3.2. Równowaga na rynku pracy. Bezrobocie naturalne	131
7.4. Bezrobocie przymusowe i bezrobocie dobrowolne	136

Rozdział 8

POLITYKA FISKALNA I JEJ WPŁYW NA ROZMIARY PKB	142
8.1. Polityka fiskalna	142
8.2. Polityka pieniężna	143
8.3. Inne konteksty terminu „polityka”	144
8.4. Budżet państwa a punkt równowagi	144
8.4.1. Podatki i mnożnik podatkowy	144
8.4.2. Wydatki budżetowe i mnożnik wydatków budżetowych	147
8.4.3. Efekt połączony wydatków i podatków. Mnożnik zrównoważonego budżetu ..	147
8.5. Stała stopa wydatków i podatków. Mnożnik falbanowy zrównoważonego budżetu ..	151
8.6. Nieautomatyczne wydatki budżetowe. Luka deflacyjna i inflacyjna	152
8.7. Automatyczne stabilizatory koniunktury	154
8.8. Dług publiczny	157
8.9. J.M. Keynesa postulat uspołecznienia inwestycji	158

Rozdział 9

JAK HANDEL ZAGRANICZNY MODYFIKUJE WEWNĘTRZNY MECHANIZM GOSPODARCZY	160
9.1. Trzy powody podjęcia wymiany. Korzyści komparatywne	160
9.2. Specjalizacja a integracja	164
9.3. Kurs walutowy i kurs równowagi	164
9.4. Kurs walutowy a inflacja	166
9.5. Zasady polityki kursowej	167
9.6. Podaż pieniądza i kurs realny jako automatyczny stabilizator koniunktury	169
9.7. Polityka kursowa	170
9.8. Import a popyt globalny	171
9.9. Formuła punktu równowagi po wprowadzeniu handlu zagranicznego	173
9.10. Nudna globalna wioska	175

Rozdział 10

EKONOMIA PROCESU TRANSFORMACYJNEGO	178
10.1. Uwagi wstępne	178
10.2. Paradoxy recesji transformacyjnej	179
10.3. Metoda analizy	179
10.4. Założenia modelu	180
10.5. Model wyjściowy: konsumpcja autonomiczna, inwestycje, skłonność do konsumpcji ..	180

10.6. Druga wersja modelu: efekt terapii szokowej	182
10.7. Trzecia wersja modelu: efekt rewaloryzacji pieniądza krajowego i liberalizacji handlu zagranicznego	183
10.8. Czwarta wersja modelu: efekt transformacyjnej restrukturyzacji	185
10.8.1. Drugi wariant czwartej wersji modelu: spadek inwestycji	189
10.9. Stabilizator: odziedziczone zobowiązania	191
10.10. Deficyt budżetowy a inflacja	193
10.10.1. Luka PKB	193
10.10.2. Inflacyjna wrażliwość gospodarki	194
10.10.3. Sposób finansowania deficytu	194
10.11. Kolejność spadku parametrów	195
10.12. Opanowanie inflacji	196
10.13. Zmiany w handlu zagranicznym	196
10.14. Zahamowanie restrukturyzacji transformacyjnej	197
10.15. Wzrost stopy inwestycji	197
10.16. Czy Polska dostała nagrodę za sentymentalną pannę „S”?	198

Rozdział 11

DWIE RÓWNOWAGI: NA RYNKU PIENIĘŻNYM I NA RYNKU DÓBR I USŁUG	204
11.1. Niezbędna ilość pieniądza	204
11.2. Cel polityki pieniężnej państwa	206
11.3. Trzy założenia: stałość szybkości obiegu, jednolita stopa procentowa i stałość podaży pieniądza	207
11.4. Stopa procentowa jako determinanta popytu na pieniądź	208
11.5. Równowaga na rynkach pieniężnych przy zmieniającym się produkcie	210
11.6. Równowaga na rynku dóbr i usług a stopa procentowa	210
11.7. Równowaga ogólna	212
11.8. Bajka o myszach	213

Rozdział 12

POLITYKA PIENIĘŻNA	214
12.1. Mnożnik kreacji pieniądza i manewrowanie stopą rezerw obowiązkowych	214
12.2. Popyt na kredyty a kreacja pieniądza bankowego	216
12.3. Manewrowanie stopą kredytu redyskontowego	217
12.4. Operacje otwartego rynku	217
ZAKOŃCZENIE	219